

Работата на семинарот се одвиваше по следнава програма:

На 11. II. 1981 год.

9 — часот: Пристигнување на слушателите и прием кај деканот на Факултетот.

10—11 часот: Општи поими, законска поставеност, самоуправни спогодби, основна и оперативна програма за потребите на ИДПС (Д-р Александар Серафимовски).

11—15 часот: Фитопатологија — Биолошко еколошка карактеристика на одреден број растителни болести (карантински е економски) (проф. Д-р Милица Грујоска и М-р Васил Папазов).

На 12. II. 1981 год.

8—13 часот: Штетни инсекти — Биолошко-еколошка карактеристика на секој одреден вид штетен инсект од групата економски штетници. (Проф. Д-р Љупка Хаџи Ристова, Д-р Александар Серафимовски, М-р Лазар Донеvски и М-р Благој Иванов).

13—15 часот: Биолошко-еколошка карактеристика на одреден број гризачи (Проф. Д-р Михајло Камиловски).

На 13. II. 1981 год.

8—12 часот: Практично прибирање и табеларно прикажување на елементи и податоци за сите обработувани штетни инсекти и растителни болести (М-р Лазар Донеvски, М-р Благој Иванов и М-р Васил Папазов).

Лазар Донеvски

С В Е Т У В А Њ Е

ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ ИЗВЕШТАЈНА ДИЈАГНОЗНО-ПРОГНОЗНА СЛУЖБА ВО ШУМАРСТВОТО НА СР МАКЕДОНИЈА

По иницијатива од Одделението за заштита на шуми и дрво при Шумарскиот факултет во Скопје, а во рамките на дејностите на Сојузот инженерите и техничарите по шумарство и индустрија за преработка на дрво на СРМ, Стопанската комора на Македонија — Совет за шумарство и дрвна индустрија, Републичкиот секретаријат за земјоделство и шумарство и Шумарскиот факултет во Скопје, на 21. 03. 1981 година е одржано СОВЕТУВАЊЕ за извештајна дијагнозно-прогнозна служба во шумарството на СРМ.

За Советувањето беа подготвени три реферати и тоа:

1. ЗНАЧЕЊЕТО НА ШУМИТЕ И НИВНАТА ЗАШТИТА ВООПШТО И ВО НАШАТА РЕПУБЛИКА — Др Љупка Хаци-Ристова, вонр. проф. на Шумарскиот факултет во Скопје
2. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА НА ЗАШТИТАТА НА ШУМИТЕ ОД БОЛЕСТИ И ШТЕТИ И НЕЈЗИНА ПРИМЕНА — Инг. Михајло Пехчевски, Главен инспектор по шумарство при Републички секретаријат за земјоделство и шумарство на СРМ и
3. ИЗВЕШТАЈНА ДИЈАГНОЗНО-ПРОГНОЗНА СЛУЖБА (ИДПС) ЗА ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ (ОРГАНИЗАЦИОНА ПОСТАВЕНОСТ И ПРОГРАМА ЗА РАБОТА) — Др Александар Серафимовски, Научен советник при Шумарскиот факултет во Скопје

Во воведниот реферат за значењето на шумите и нивната заштита беше нагласено дека во денешните услови на индустриски подем во светот и кај нас, човекот е сè позагрозен во своето битие и дека токму таа — шумата претставува основен фактор за заштита на неговата животна средина и работна средина. Врз шумата, пак, од своја страна, дејствуваат низа непогодни фактори, како од биотско, така и од абиотско потекло. Со тие фактори, човекот е принуден перманентно да се бори, за да им овозможи на шумите најоптимален развој. Само така одгледувањите и заштитувани шуми ќе може позитивно да одговорат на своите повеќекратни функции за човекот.

Потребата од организирање Извештајна дијагнозно-прогнозна служба за заштита на шумите е зацртана уште на Првото југословенско советување за заштита на шумите одржано во Загреб во 1959 година. Во таа смисла се правени повеќе обиди во секоја република од нашата југословенска заедница, па и кај нас, но, до денес, успехот од вистинското организирање на оваа служба во нашата република е многу мал.

Во последните години, со Законот за заштита на шумите и посебно со Законот за заштита на растенијата („Сл. лист на СФРЈ бр. 49/76), општествено-политичките заедници се должни да организираат служба за заштита на растенијата на својата територија.

Врз база на овие задолжувања со Законот и Препораката од Сојузниот комитет за земјоделство за организирање на ИДПС до крајот на 1981 година, во нашата република се воспоставени контакти меѓу Републичкиот секретаријат за земјоделство и шумарство на СРМ и Одделението за заштита на шуми и дрво при Шумарскиот факултет во Скопје, за најцелисходна организација на таа служба кај нас.

Во вториот реферат, обработувачот се задржа на постојните законски прописи што ја регулираат целокупната дејност за заштита на шумите од биотски и абиотски фактори и посебно за организацијата на ИДП-службата. Притоа се цитирани сојузните и републичките про-

писи од наведената материја објавени во: „Службен лист на СФРЈ“ бр. 49/76; бр. 53/77; бр. 4/78; бр. 46/77 и бр. 55/77, како и „Службен весник на СРМ“ бр. 39/77 и бр. 13/78. и е дадено тежиште врз вршењето надзор над нивното спроведување од надлежните сојузни, републички и општински органи.

Со третиот реферат авторот ја истакнува потребата од организација на ИДП-службата во СР Македонија и дава конкретни предлози на нејзината поставеност, програма за работа и форми на финансирањето, а преку следните

ЗАКЛУЧОЦИ:

1. Заради најефикасно одржување на постојниот шумски фонд, како новоподигнуваните шумски култури во подносилива здравствена состојба, е неминовно организирање на ИДП-служба во СРМ.

2. Повремените следења на појавите и ширењето на причинителите за најразновидни штети по шумските објекти (шумски расадници, новоподигнати и постари култури, шумски состојни итн.) не се покажале доволно ефикасни за правовремено превземање мерки за нивно спречување, а уште помалку за изнаоѓање правите репресивни мерки за нивно сузбивање, односно уништување.

3. Користењето на авио-методата во сузбивањето на каламитетните појави од економските видови штетни инсекти во шумите кај нас, покрај тоа што бара огромни финансијски средства, уште повеќе загрижува поради пореметувањето на целокупната биоценоза во третираните објекти и во нивната околина.

4. Со организирање на ИДП-службата, ќе може да се изнајдат правите „жаришта“ на одделни растителни заболувања и појави на економски штетни видови шумски инсекти; да се прати нивното ширење, односно пренамножување и да се препорачуваат најефикасни мерки за правовремена и најпогодна интервенција со минимални финансијски издатоци.

5. Организационата структура на ИДП-службата ќе ја сочинува вертикалната поврзаност од шумско-стопанската единица во секоја ООЗТ за шумарство; преку надлежните служби за заштита во организациите на здружен труд во шумарството; општинските собранија па до републичките органи на Управата, или републички Центар за известување, дијагностицирање, и прогнозирање, т.е. надлежна научна институција (Шумарски факултет, одделение за заштита на шуми).

6. Програмот за работа на ИДП-службата треба да ги содржи следните елементи:

— едукација на стручен кадар од областа на Шумска фитопатологија, Шумарска ентомологија и Заштита на шуми и тоа преку разни форми на дообразование за оваа цел (одржување семинари и организирање на постдипломски студиум за специјалисти — во здружениот труд и магистри — во научните институции),

— издвојување на соодветни површини во сите шумски објекти (расадници, култури и состоини) во Републиката и вршење перманентна контрола во нив за појава и ширење на најважните штетни шумски фактори,

— одредување и спазување термини за изготвување стручни извештаи за одделните појави на штетните шумски фактори и за нивното доставување до Центарот за ИДП-службата,

— врз основа стручните извештаи и евентуално доставениот материјал од причинителот на штетите во шума, Центарот ќе воспостави дијагноза (утврдува видот на габата, инсектот, гризачот или кој и да е од факторите), и ќе даде прогноза за нивното однесување во иднина, т.е. ширење епифитоциите од габите, односно растењето на популациите од инсектите, или пак нивното регулирање под влијание на присутните елементи од останатите биотски фактори во дадените објекти,

— спрема утврдената дијагноза и прогноза, Центарот ќе сигнализира по вертикалниот канал до основната шумско-стопанска единица во ООЗТ-шумарство, за опасноста од штетите кои ќе настапат во објектот и пошироко и ќе даде препораки и упатства за организирање и спроведување соодветни мерки за заштита,

— за состојбата на одделните видови заболувања на шумските растенија и движењето популациите на најзначајните видови шумски инсекти, како и за другите штетни фактори во објектите, Центарот ќе изготвува годишни стручни извештаи за потребите на Републиката, Сојузниот комитет за земјоделство (служба за заштита на растенијата) и за научни цели.

7. Финансијските средства за потребите на ИДП службата треба да ги обезбедуваат организациите на здружен труд во шумарството и општествено-политичките заедници т.е. републичките органи, а преку самоуправни Спогодби со изведувачите на дејноста.

По изнесената материја во рефератите, на Советувањето се разви и дискусија, во која зедоа учество преставниците од одделни организации од здружениот труд во шумарството, Секретаријатот за народна одбрана на СРМ и од Шумарскиот факултет во Скопје.

Сите дискусанти беа единствени во согледувањето потребата од организирање на ИДП-службата за заштита на шумите во нашата Република, а останува да бидеме единствени и во напорите да се овозможи таа служба до крај на 1981 година да се организира и во иднина што поуспешно функционира.

Д-р Љупка Хаџи-Ристова